

Сидоренко А.І.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри івент-менеджменту та соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ЦИФРОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Сучасні трансформаційні процеси створюють нові вимоги щодо функціонування документно-комунікаційних структур суспільства, розробки сучасного комфортного середовища з використанням цифрових технологій та сервісів, розширення переліку послуг, що дозволить покращити обслуговування користувачів. В цих умовах актуальним є питання визначення ролі цифрових компетентностей сучасних фахівців інформаційної сфери як чинника діяльності цих структур. Професії інформаційної сфери сьогодні тісно пов'язані з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та їх впливом на процеси та професійну діяльність. Зокрема, важливу роль відіграють швидкозмінні процеси, що відбуваються в суспільстві, отже, сучасний фахівець має бути обізнаним та готовим до змін.

Шляхи розвитку професійних цифрових компетентностей досліджували О. Баркова, І. Кульчицький, О. Чайковська [1]. Стан цифровізації бібліотек досліджували О. Башун, О. Мар'їна, С. Назаровець та Є. Кулик, Н. Редькіна та ін. Перші спроби сформулювати зміст цифрових компетентностей сучасного бібліотекаря зроблено у працях Т. Дурєєвої, Н. Коржик, О. Мар'їної, А. Соляник. Подальші дослідження з цього питання належать А. Гуменчуку, І. Лобузину, Л. Мудрохі та ін. Цифрові компетентності державних службовців досліджували І. Жилияєв та А. Семенченко, І. Копняк, Н. Орлова, В. Покин'їчерета, В. Фостікова та ін.

У 2006 р. Європейський парламент і Рада Європи визначили цифрову компетентність як одну з восьми ключових компетенцій, якою має володіти кожен європейський громадянин. Починаючи з 2013 року європейськими науковими спільнотами та практиками була розроблена та представлена у 2016 – 2017 рр. Європейська рамка цифрової компетентності для громадян (DigComp). Ця концептуальна еталонна модель побудована у 5-ти вимірах, які окреслюють такі сфери: інформація та уміння працювати з даними, комунікація та співробітництво, створення цифрового контенту, безпека. Також у рамці подано відповідні дескриптори та назви компетентностей (що стосуються кожної сфери); рівні грамотності (за кожною компетентністю); приклади знань, навичок та ставлення (застосовані до кожної з компетентностей).

Виходячи з рамки, цифрова компетентність - це впевнене, критичне й відповідальне використання та взаємодія з цифровими технологіями для навчання, професійної діяльності (роботи) та участі у житті суспільства. Основні когнітивні поняття цифрової компетентності у баченні європейських експертів, це – запам'ятовування, розуміння, застосовування, оцінювання та створення [2]. Для сучасного українського законодавства характерна невизначеність базових термінів: використовуються терміни «грамотність», «компетентність», «навички» з відповідними предикатами «цифрова», «комп'ютерна», «інформаційно-комунікаційна», «інформаційно-комунікаційні технології» тощо [3].

Засади розроблення переліку загальних цифрових компетентностей закладено в настановах урядових ініціатив, зокрема в проєкті «Цифровий порядок денний – 2020», в якому визначено першочергові сфери, проєкти «цифровізації» та напрями цифрових трансформацій України на період від 2016 до 2020 р. [4].

«Цифрова» грамотність (або «цифрова» компетентність) визнана ЄС однією з 8 ключових компетенцій для повноцінного життя та діяльності. 2016 року ЄС представив оновлений фреймворк Digital Competence (DigComp 2.0), що складається з основних 5 блоків компетенцій та усього 21 компетенції, що до них входить, а саме: 1. Інформаційна грамотність та грамотність щодо роботи з даними; 2. Комунікація та взаємодія; 3. Цифровий контент; 4. Безпека; 5. Вирішення проблем [4].

Для формування гармонійної системи цифрових компетентностей важливим стає поняття «цифровий інтелект» (DQ — Digital Quotient), уведене засадничими документами ЄС для вимірювання рівня готовності особи до повноцінного функціонування в цифровому суспільстві. Високий ступінь сформованості цифрового інтелекту передбачає наявність трьох складників: «цифрове» громадянство, тобто використання цифрових технологій у повсякденному житті, для взаємодії один з одним, спілкування, перегляду цифрового контенту і т. д; «цифрова» творчість, тобто використання цифрових технологій для створення контенту, медіа, застосувань тощо; «цифрове підприємництво», тобто використання цифрових технологій для бізнесу, професійної діяльності і т. ін. [4,5].

Бакалавр з інформаційної, бібліотечної та архівної справи повинен володіти такими спеціальними цифровими компетентностями:

- здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання документно-інформаційних ресурсів;
- використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв;
- використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань;
- впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ;
- проєктувати та створювати документно- інформаційні ресурси, продукти й послуги;
- адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки, архіви;

- використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організувати електронні бібліотеки й архіви;
- створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування вебсайтів і вебспільнот у мережі «Інтернет» [6,7].

Перелічимо результати навчання, що стосуються особливостей застосування інформаційних технологій у практиці майбутньої професійної діяльності фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи:

- знати й розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності;
- впроваджувати та використовувати комунікаційні технології в соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технологій вебдизайну та вебмаркетингу;
- керувати документаційними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організувати референтну та офісну діяльність;
- застосовувати в професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, методологію вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів;
- узагальнювати, аналізувати й синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній з її пошуком, накопиченням, зберіганням і використанням;
- використовувати знання технічних характеристик, конструкційних особливостей, призначення і правил експлуатації комп'ютерної техніки та офісного обладнання для вирішення технічних завдань спеціальності;
- оцінювати можливості застосування новітніх інформаційних, комп'ютерних та комунікаційних технологій для вдосконалення практик виробництва інформаційних продуктів та послуг;
- кваліфіковано використовувати типові комп'ютерне та офісне обладнання;
- застосовувати сучасні методики й технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів і сервісів;
- вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов;
- використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу та співробітництва [6,7,8].

Для набуття цифрових компетентностей в навчальні плани підготовки бакалаврів зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» поступово впроваджуються нові освітні компоненти, як «Цифрові бібліотеки та архіви», «Цифрове кураторство», «Кібербезпека» та ін.

Розвиток ІКТ та масштабне їх упровадження, розбудова інформаційного суспільства та цифрової економіки, глобальні процеси цифрової трансформації актуалізують проблему цифрової грамотності державних службовців і громадян. Цю проблему визначено в Україні пріоритетною у концепціях розвитку електронного урядування (е-урядування), електронної демократії (е-демократія), цифрової економіки, стратегіях розвитку інформаційного суспільства, реформуванні державного управління,

Програмі діяльності Уряду та інших документах, у заявах щодо побудови «держави в смартфоні», «цифровізації» та «цифрових трансформацій».

Відповідно до дослідження OECD, випускники 2030E повинні мати широкий спектр умінь, включаючи когнітивні, соціально-емоційні, фізичні та практичні компетентності. У матриці компетентностей людини на старті кар'єри наведено знання та навички випускника закладів освіти 2030E. Випускник університету-2030 має опанувати такі елементи системи цифрових компетентностей: навички кодування інформації; пошуку, опрацювання та аналізу даних і метаданих; створення контенту та контент-аналізу; інформаційної гігієни; кібербезпеки; взаємодії зі штучним інтелектом та роботами [9]. До ключових навичок майбутнього, згідно з дослідженням McKinsey 2030 року, відносяться: лідерство; комунікації та ведення переговорів; базові навички роботи з цифровими технологіями; навички провідних ІТ; сприйняття та емпатія; критичне мислення; креативність; проєктування технологій; проєктний менеджмент [9].

Отже, важливою складовою професійної діяльності сучасного фахівця інформаційної сфери є здатність працювати з електронними ресурсами, застосовувати сучасні інформаційні технології для вирішення професійних завдань. Цінується гнучкість та адаптивність, знання, готовність активно використовувати інформаційно-комунікаційні технології та бути відкритим до інновацій. Найефективнішим підходом до формування системи цифрових компетентностей дослідники визначають кросплатформений підхід, за яким вивчення всіх дисциплін відбувається з використанням цифрових технологій [5].

Список використаних джерел:

1. Баркова О., Кульчицький І., Чайковська О. Шляхи розвитку професійних цифрових компетентностей у сфері культурної спадщини : (аналітичний огляд). Львів; Київ, 2021. URL: <https://drive.google.com/file/d/1wKI03AIy2vxaVu9d43NY1p85mOy7Mjzy/view>.
2. Ключові компетентності для навчання протягом життя. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>.
3. Жиляєв І.Б., Семенченко А.І. Сучасна державна політика розвитку цифрової грамотності державних службовців та громадян України. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1234118.pdf>.
4. Цифрова адженда України - 2020: концептуальні засади. Першочергові сфери, ініціативи, проєкти «цифровізації» України до 2020 року : проєкт (версія 1.0.). Київ, 2016. 90 с. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.
5. Гуменчук А. В. Система цифрових компетентностей Бібліотекаря 4.0. *Вісник Книжкової палати*. 2020. № 2. С. 23-28.
6. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.12.2018 № 1378. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf>

7. Мудроха В. О. Особливості формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 2. С. 109-114.

8. Толмач М. Цифрова компетентність бібліотечних фахівців як чинник діяльності бібліотек в умовах цифрової трансформації. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2022. Вип. 9. С. 57-69.

9. Україна – learning nation. URL: <https://strategy.uifuture.org/ukraine-learning-nation.html>

Сологуб В.Д.,

кандидат педагогічних наук, доцент за наказом кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

СУЧАСНІ ТВОРИ ДЛЯ КЛАСИЧНОЇ ГІТАРИ АГУСТІНА КАСТІЛЬЯ-АВІЛА

Гітарні твори сучасного іспанського композитора Агустіна Кастілья-Авіла, що є частиною репертуару багатьох музикантів, не здобули достатнього висвітлення в педагогічному та мистецтвознавчому дискурсі. Водночас вони можуть розглядатися як наочний приклад вмілого та доцільного застосування мікротональної техніки.

Мета доповіді - окреслити методичні аспекти виконання сучасних гітарних творів на прикладі опусів іспанського композитора Агустіна Кастілья-Авіла, що базуються на основі мікротональної техніки.

Агустін Кастілья-Авіла народився в Херес-де-ла-Фронтера, де й розпочав свою музичну освіту в консерваторії. Митець продовжив навчання у різних європейських закладах, зокрема він навчався у Лондонському музичному коледжі, Університеті Моцартеум у Зальцбурзі [4]. Він отримав докторський ступень з музичного мистецтва в Університеті штату Арізона і паралельно працював там асистентом. Окрім занять на гітарі він також опановував композицію у Олександра Мюлленбаха в Люксембурзькій консерваторії. Агустін Кастілья-Авіла займався також викладацькою діяльністю, приймав участь у багатьох майстер-класах. В 2015 році Агустін приїжджав до України, де виступав у Києві з лекцією на фестивалі сучасної академічної музики «Kyiv Contemporary Music Days».

Термін «мікротональна музика» відноситься до музики, що містить дуже малі інтервали («мікротони» - «інтервали, менші за півтон») [4, р.53], але може включати будь-яке налаштування, яке відрізняється від західної дванадцятитонової